

Bibliografické údaje o románu:

CHRISTIE, Agatha. *Deset malých černoušků*. Přeložil J. Z. Novák. Praha: Knižní Klub 2014. ISBN 978-80-242-4407-5

Téma:

hlavní téma – jeden z deseti lidí na ostrově je vrah, který má v plánu zavraždit ostatní. Nikdo neví, kdo to je – hlavním tématem je pátrání po vrahovi

vedlejší témata – jak postavy reagují na situaci, ve které se nacházejí – jak je postupně čím dál víc ovlivňuje strach, nikomu nedůvěřují a snaží se přežít; brání spravedlnosti do vlastních rukou – všichni na ostrově mají na svědomí lidský život (i když u některých je to trochu sporné, např. slečna Brentová), ale unikli trestu a na ostrově mají vlastně být „popraveni“

Motivická výstavba a rekurentní motivy:

figurky černoušků – pokaždé, když je jedna z postav zabita, je rozbitá i jedna figurka černouška, až nakonec nezůstane ani jedna

básnička o černoušcích – postavy jsou zabíjeny stejným způsobem, jak je to popsáno v básničce, např. „*Sedm malých černoušků šlo naštipat klest, jeden z nich se posekal, zbylo jich jen šest*“ a jedna z postav je zabita sekerou. Postavy se také snaží použít básničku jako vodítko k tomu, co vrah udělá jako další – tím básnička slouží zároveň i jako „foreshadowing“ pro čtenáře

Lombardův revolver – zmíněn na začátku knihy, později se ztratí a ostatní po něm pátrají, jedna z postav je jím zastřelena, poté je nalezen, na konci vrah odhaluje, kde byl doopravdy, když se ztratil

Hák nad Veřinou postelí – poprvé je zmíněn, když na něj vrah zavěsí chaluhy, aby Veru vystrašil a odvedl tak pozornost – Vera se na něj později z postele dívá, podruhé je zmíněn, když je na něm zavěšené lano s oprátkou, na kterém se Vera oběsí

Gramofonová deska – deska s nahrávkou obvinění všech jednotlivých lidí

Prostor:

Většina knihy (krom prvních dvou kapitol, kdy postavy přijíždějí a epilogu, kdy spolu diskutují vyšetřovatelé) se odehrává na Černochově ostrově na Devonském pobřeží – postavy jsou naprosto izolované od svého okolí. Ostrov je holá skála, na které stojí jen moderní dům a nic jiného – není tam žádné místo, kde by se mohl schovat vrah, tudíž to musí být jedna z postav v domě. Dům je tedy v jistém smyslu „nebezpečí“, protože je tu vrah spolu

s ostatními (v jedné scéně ke konci knihy jsou zbývající postavy venku a nechce se jim chodit dovnitř do domu, protože jim nahání husí kůže), ale zároveň není jiné místo, kam by mohli jít, protože jsou na ostrově uvěznění.

Čas:

Knihy má šestnáct kapitol, epilog a vrahův dopis. Šestnáct kapitol se odehrává od 8. do 11. srpna – začíná v okamžiku, kdy všichni jedou na ostrov, končí okamžikem, kdy se Vera oběsí. Epilog se odehrává o nějakou dobu později, jde v podstatě o vyšetřovatele, kteří shrnují celý případ.

Vrahův dopis je trochu jiný – před tím, než dopis začne, je uvedena poznámka, že byl poslán Scotland Yardu kapitánem rybářské lodi – pravděpodobně nějakou dobu po událostech v epilogu. Dopis je napsaný vrahem a vrah v něm podrobně popisuje události minulých dnů a vysvětluje, jak všechno udělal. Z textu vyplývá, že dopis byl napsaný ihned po Verině smrti. Objevuje se jak prolepse, tak analepse – postavy např. vzpomínají na svoje zločiny, Vera myslí na Huga apod.

Konfigurace postav:

Deset hlavních postav – „černoušků“:

Vera Claythornová - dřív pracovala jako vychovatelka a nechala utopit dítě, o které se starala, kvůli penězům, které by připadly jejímu milenci Hugo Hamiltonovi (který ji opustil poté, co si uvědomil, co udělala), nakonec se sama oběsí.

Philip Lombard – kdysi v Africe opustil a nechal zemřít jednadvacet vojáků – vzal si zbývající zásoby a utekl. Spolu s Verou vydrží téměř až do konce, ale je zastřelený Verou, která si myslí, že on je ten vrah. Je bystrý, chladnokrevný, dokáže rychle reagovat na náhlé situace.

Lawrence Wargrave – právě on je tím neznámým vrahem. V průběhu děje zinscenuje svoji smrt, aby byl mimo podezření. Dřív býval soudcem – vždycky fantazíroval o spáchání vraždy – nejen obyčejné vraždy, ale něčeho velkého a dramatického, ale měl silný smysl pro spravedlnost a nechtěl zavraždit nevinného člověka. Když mu jeho lékař oznámil, že už nebude dlouho žít, rozhodl se zabít lidi, kteří měli na svědomí lidské životy a inspiroval se říkankou o deseti malých černoušcích. Sám sebe „obvinil“ z toho, že poslal na smrt Edwarda Setona, který byl odsouzen po jeho závěrečné řeči, ačkoli spousta lidí byla tehdy přesvědčena, že je nevinný (později se našly důkazy potvrzující, že byl vinen).

William Henry Blore – bývalý zkorumpovaný policista, který křivě svědčil u soudu a poslal nevinného člověka na nucené práce – ten člověk ve vězení zemřel.

Doktor Armstrong – lékař. Operoval opilý a jeho pacientka zemřela. Důvěřuje soudci a pomůže mu zinscenovat jeho smrt a s dalšími plány, ovšem soudce se ho zbaví, jakmile mu to vyhovuje. Ostatním v domě nedůvěřuje.

Emily Brentová – stará dáma, velmi pobožná, s přísnými morálními zásadami. Kdysi vyhnala z domu služku, která otěhotněla, a ta se v zoufalství utopila. Emily Brentová je přesvědčená, že udělala správnou a morální věc a její služka si za všechno mohla sama.

Manželé Rogersovi – sluhové v domě. Kdysi nepodali lék staré paní, u které sloužili, a ona zemřela. Několik postav spekuluje, že to celé byl nápad Rogerse a jeho manželka jednala jen pod jeho vlivem a pronásledovalo ji to celý život.

Generál Macarthur – bývalý voják, trochu senilní. Kdysi poslal na smrt milence svojí manželky Leslie, kterému velel. Jako jediný se nechce dostat z ostrova, je smířený s tím, že tohle je konec.

Anthony Marston – přejel a zabil dvě malé děti. Má rád auta a rychlou jízdu. Nezodpovědný, necítí žádnou vinu.

Další důležité postavy:

Morris – je jen zmiňovaný ostatními postavami, ale právě ten poslal Lombarda pod falešnou záminkou na ostrov. Ten také zařídil koupi ostrova pro „pana Namyho“ (čili soudce Wargraeva) a zahladil stopy. Wargrave ho také zabil – ve svém dopisu vysvětluje, že Morris byl jakási náhrada za desátého černouška (jelikož Wargrave byl jediný na ostrově, kdo byl „neviný“ – alespoň do chvíle, než začal vraždit ostatní).

Hugo – Vera na něj často myslí a je zmíněný Wargravem v dopisu jako člověk, který ho upozornil na Veru. Když se Vera oběsí, je to v pominutí smyslů v domnění, že tohle je to, co si přeje Hugo.

Vypravěč:

Kromě vrahova dopisu, který je v ich-formě, je vyprávění vždy v er-formě.

Šestnáct kapitol – vypravěč extradiegetický-heterodiegetický. První kapitola představuje všechny postavy kromě sluhů a každá z postav má část kapitoly, která je vyprávěna z jejich pohledu, jak postavy přijíždějí na ostrov. Později, zvláště poté, co „zemře“ Wargrave, je příběh vyprávěný hlavně z pohledu Very, i když se samozřejmě objevují i scény, ve kterých je příběh vyprávěný z pohledu někoho jiného. Objevují se také části psané kurzívou, ve kterých

se uvádí, o čem všechny postavy (včetně vraha) zrovna přemýšlí, i když není označené, která myšlenka patří které postavě.

V epilogu je vypravěč také extradiegetický-heterodiegetický, ale soustřeďuje se na dva policejní vyšetřovatele jménem Legge a Maine, kteří celý případ rekapitulují a zmiňují fakta, o kterých čtenář dosud nevěděl.

V dopisu je vypravěč intradiegetický-homodiegetický – Wargrave ve svém dopisu přiznává, že to on je tím vrahem a objasňuje celou záhadu.